

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र
या आठवड्यातील हवामान अंदाज
गुरुवार (14/11/2024) – बुधवार (20/11/2024)

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	ढगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %	
	किमान	कमाल				किमान	कमाल
नाशिक	15-17	31-32	नाशिक, दिंडोरी, ओझर, कळवण, वणी, लोणी, पालखेड-पिंपळगाव बसवंत- गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	10-15	25-37	41-56
पुणे	16-20	30-31	पुणे, फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव- गुरु – बुध – पाऊस नाही. बारामती-शुक्र-पाऊस नाही. इंदापूर-गुरु-बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	10-13	27-45	45-71
सोलापूर	17-20	32-33	तुळजापूर, औसा, वैराग, सोलापूर, नात्रज, बारशी पंढरपूर लातूर – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	14-18	22-48	44-68
सांगली	17-21	30-33	शेटफळ, वाळवा, पलूस, कवठे, खानापूर विटा, पळशी मिरज- गुरु – बुध – पाऊस नाही. शिरगुप्पी – गुरु – शनि – रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	14-18	36-57	53-85
विजयपुरा	17-20	31-32	चडचन, तिकोटा, विजयपुर ,तेलसांग – गुरु – शनि – रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	16-20	28-54	49-83
हैदराबाद	17-19	30-31	हैदराबाद, मेडचल – गुरु – शुक्र – रिमझिम पाऊस. जहिराबाद – गुरु – रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	8-11	24-55	47-90
सातारा	17-20	29-31	सातारा, फलटण, खटाव – गुरु – शनि – रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	8-11	38-62	51-86
अहमदनगर	15-19	31-32	संगमनेर, कर्जत, राहाता, कोपरगाव, अकोले,अहमदनगर जामखेड, श्रीगोंदा – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	12-14	25-39	45-64
जालना	15-18	30-31	अंबड, घनसावंगी, मंठा, जालना, जाफ्राबाद- गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	9-11	22-31	45-57
बुलडाणा	16-17	31-32	द.राजा, सिंदखेड, बुलडाणा, चिखली – गुरु – बुध – पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	8-11	24-30	40-60

कोल्हापूर	20-23	31-34	कागल, करवीर, गगन-गुरु, शुक्र - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-11	45-70	72-93
बंगळूरु ग्रामीण	19-21	27-29	अनेकल, दोड्डाबल्लापूर, बेंगळूरु-पूर्व, बेंगळूरु-उत्तर, बेंगळूरु -सोम, बुध-हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	13-16	59-68	92-94
बेलागावी	20-22	30-31	बेळगावी, गोंकाक - गुरु-शनि - रिमझिम ते हलका पाऊस.. चिकोडी, अथणी - गुरु-शनि - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	13-16	60-69	85-95
बिदर	17-19	32-33	बसवकल्याण, हुमनाबाद- गुरु - बुध - पाऊस नाही. बिदर - गुरु - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	10-12	30-50	51-79
बागलकोट	17-19	29-30	बागलकोट, जमखंडी - गुरु-शनि - रिमझिम पाऊस. मुधोळ - गुरु-शनि - रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	16-20	41-56	73-87

टीप: वरील हवामान माहिती खालील संकेतस्थळांवर दिलेल्या हवामान अंदाजाचा सारांश आहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imd.grimmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकृअनुप-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र अचूकतेचा दावा करत नाही.

II. माती आणि पोषक व्यवस्थापन

a. फळ छाटणी नंतरचे दिवस: 59

b. अपेक्षित पॅन बाष्पीभवन: 4.5 - 6.0 मिमी

शिफारस केलेले सिंचन प्रमाण:

- जर माती वाप्सा (क्षेत्र क्षमता) स्थितीत असेल तर द्राक्षबागेला पाणी देऊ नये.
- अंकुर वाढीच्या अवस्थेत (फळ छाटणीचा हंगाम), ठिबकद्वारे @ 7650 - 10200 लि./एकर/दिवसाने सर्व द्राक्ष उगवणाऱ्या प्रदेशांना पाणी द्यावे. आवश्यकतेपेक्षा जास्त जोम असल्यास, सिंचन पाणी वापर अर्ध्याने कमी करून पर्यंत 3500-5100 लि/एकर करा आणि नत्र वापरणे थांबवा. तरीही वाढ जास्त असल्यास वाढ आटोक्यात येईपर्यंत पाणी देणे थांबवावे व नंतर सिंचन सुरू करावे.

3. फुलोऱ्यापासून फळधारणेपर्यंत, 2500-3500 लि./एकर/दिवसापर्यंत ठिबकद्वारे पाणी द्यावे. जोम नियंत्रित करणे आवश्यक आहे.
4. बंधारे ओले ठेवण्यासाठी मल्लिचंगचा सराव करा. यामुळे बांधाच्या पृष्ठभागावरील ओलाव्याचे बाष्पीभवन झाल्यामुळे रूट झोनमध्ये तयार होणारी क्षारता कमी होईल.
5. बेरीच्या विकासाच्या अवस्थेत, ठिबकद्वारे @ 7650 - 10200 लि./एकर/दिवस सर्व द्राक्षे पिकवणाऱ्या प्रदेशांसाठी सिंचन करा.

माती आणि पोषक व्यवस्थापन :

काढी ची वाढ अवस्था

1. सेंद्रिय खतांचा वापर केल्यास, C:N प्रमाण तपासा. नायट्रोजन सोडण्याचे प्रमाण कमी करा, त्यामुळे वाढ वाढण्याची शक्यता आहे. वेलीच्या वाढीवर आधारित नायट्रोजन वापरावर नियंत्रण ठेवा.
2. माती परीक्षण मूल्याच्या आधारे, अंकुर वाढीच्या अवस्थेत या आठवड्यात युरिया @ 15 किलो / एकर दोन विभागांमध्ये वापरा. जर माती चुनखडीयुक्त असेल तर या आठवड्यात युरियाऐवजी अमोनियम सल्फेट @ 30 किलो/एकर तीन स्लिटमध्ये टाका. पिकाच्या जोमावर अवलंबून नत्र वापराचे नियमन करा.
3. सॉडिसिटीची समस्या असल्यास, या आठवड्यात 10 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश प्रति एकर 2 स्लिटमध्ये टाका.
4. जोपर्यंत पाने पूर्णपणे विकसित होत नाहीत तोपर्यंत कोणत्याही पर्णसंभारासाठी पोषक तत्वांचा वापर करू नका. त्यामुळे फवारणीचा अपव्यय होईल.
5. पानांच्या सहाय्याने लावावयाच्या पोषक घटकांचे प्रमाण, छतच्या आकारावर अवलंबून असते.
6. जर पीक 5 पाने ते बहर येण्यापूर्वीच्या अवस्थेत असेल, तर माती परीक्षण मूल्यावर आधारित झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट प्रत्येकी 15 किलो / एकर वापरा. बोरॉनचा वापर जर माती परीक्षण मूल्य कमी असल्याचे दर्शवित असेल आणि सिंचनाच्या पाण्यात बोरॉन नसेल तरच केला पाहिजे. जर फाउंडेशन पेनिंग सीझनमध्ये, पेटीओल चाचणीने बोरॉनची कमतरता असल्याचे सांगितले तर माती परीक्षण मूल्यानुसार @ 1.5 किलो ते 5 किलो बोरॉन वापरा. एका वेळी एक किलो बोरॉन टाका.

7. माती चुनखडीयुक्त असल्यास, सल्फेट ऑफ पोटॅश आणि मॅग्नेशियम सल्फेट @ 2-3g/L ची फवारणी पानांच्या वयानुसार फुलण्याच्या पूर्व अवस्थेत करा.

8. पीक 5 पाने ते बहरण्यापूर्वीच्या अवस्थेत असल्यास 10 किलो मॅग्नेशियम सल्फेट प्रति एकर द्यावे.

फ्लॉवरिंग ते सेटिंग अवस्था:

1. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी फुले येण्याच्या अवस्थेपर्यंत नत्रावर आधारित कोणतेही खत घालू नका.

2. या आठवड्यात 3-4 किलो फॉस्फोरिक ऍसिड दोन ते तीन भागांमध्ये टाका. लक्षात ठेवा की सिंचनाच्या पाण्याचा pH 6.0 च्या जवळ असावा किंवा SSP @ 125kg/acre बेसल ऍप्लिकेशन म्हणून वापरा. फॉस्फरसचे निर्धारण कमी करण्यासाठी अर्ज करण्यापूर्वी एसएसपी शेणखत/कंपोस्टमध्ये मिसळावे.

3. SOP लागू न केल्यास, फुलांच्या अवस्थेत कमी तापमान आणि ढगाळ वातावरणाचा अंदाज असल्यास 15 किलो SOP लागू करा.

4. पेटिओल न्यूट्रिएंट टेस्टिंग: 70% कॅपफॉल स्टेजवर, पेटिओलचे नमुने पोषण विश्लेषणासाठी घेतले पाहिजेत. नमुन्यासाठी घडासमोरील पान काढून टाकावे.

बेरी विकास अवस्था:

1. बेरी सेट केल्यानंतर, सुरुवातीला फॉस्फोरिक ऍसिड वापरा @ 2 kg आणि त्यानंतर 5 kg 12-61-0/एकर.

2. बेरीचा आकार 2-4 मिमी असल्यास, कॅल्शियम @ 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करा. चांगल्या शोषणासाठी GA ऍप्लिकेशन (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करा.

3. जर बेरीचा आकार 5-8 मिमी असेल तर कॅल्शियम @ 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करा. चांगल्या शोषणासाठी GA ऍप्लिकेशन (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करा.

4. 6-8 मिमी बेरीच्या आकारानंतर, अमोनियम सल्फेट @ 25kg/एकरच्या रूपात 4 स्प्लिटमध्ये चुनखडीयुक्त जमिनीत आणि युरिया @ 15 kg/एकर इतर मातीत 3 स्प्लिटमध्ये नायट्रोजनचा वापर सुरू

करा. पुढील दोन आठवडे 3-4 स्प्लिटमध्ये सल्फेट ऑफ पोटॅश किंवा 0-0-50 @ 25 किलो / एकरसह याचा पाठपुरावा करा.

III. कॅनोपी व्यवस्थापन

सध्याच्या हवामानात वेलींच्या वाढीच्या अवस्थेतील करावयाच्या उपाययोजना.

1. छाटणीपूर्व तयारीचे पालन करणे आवश्यक आहे. फळछाटणीच्या साधारण १५ दिवस अगोदर पाने पडण्यासाठी एथेफॉन @ २.५ ते ३.० मिली/लिटर पाणी + ०.५२.३४ @ ५.० ग्रॅम/लिटर पाण्याची मिश्र फवारणी करावी.
2. फवारणीच्या वेळी वेल ताणाखाली असावी. त्यामुळे प्रत्यक्ष फवारणीच्या ५ ते ६ दिवस अगोदर पाणी थांबवणे आवश्यक आहे.
3. फवारणीसाठी पाण्याचे प्रमाण वेलीवरील पाने टिकून राहण्यावर अवलंबून असते कारण अनेक द्राक्ष भागांमध्ये रोगाच्या संसर्गामुळे पाने १० ते ६० टक्क्यांपर्यंत पानांची गळती होते.
4. चांगले कुजलेले शेणखत @ ५-६ ट्रॉली प्रति एकर द्यावे. तसेच माती परीक्षण अहवालाच्या आधारे खंदकात एसएसपी @ ३०० किलो, डीएपी @ ५० किलो, झिंक, बोरॉन, फेरस सल्फेट व मॅग्नेशियम सल्फेट घालावे.
5. फळछाटणीपूर्वी डोळा चाचणी करता येते. यामुळे छाटणीतील त्रुटी टाळता येईल.
6. एक एकर क्षेत्रातून सबकेन तसेच सरळ काडीपासून प्रत्येक प्रवर्गातील अंदाजे ५-६ काडी (६-८ मिमी, ८-१० मिमी, १० मिमीपेक्षा जास्त) गोळा करावेत. गोळा केलेले साहित्य ओल्या कपड्यात गुंडाळून काडी तपासणीसाठी प्रयोगशाळेत पाठवावे.
7. डोळा तपासणी अहवाल अभावी सरळ काडिच्या लहान इंटरनोड्स राखून सबकेनवर गाठीनंतर १-२ डोळे ठेवून फळ छाटणी करता येते.
8. हायड्रोजन सायनामाइडने काडीचे स्वीबिंग काडिचा व्यास, द्राक्ष बागेतील हवामानाची स्थिती आणि डोळ्याची स्थिती (डोळे सूजण्याची टक्केवारी) यावर अवलंबून असते. तथापि, सामान्य परिस्थितीत, हायड्रोजन सायनामाइडची एकाग्रता ३५-४० मिली/लीटर पाणी असू शकते.

9. छाटणीनंतर लगेच डोळ्याचे तुकडे करणे टाळा. तथापि, चांगल्या परिणामांसाठी हे दुसऱ्या दिवशी केले जाऊ शकते.
10. फळछाटणीनंतर आठव्या ते नवव्या दिवशी डोळे फुटण्यास सुरुवात होते. या अवस्थेत हवामानातील बदलामुळे (पाऊस/ढगाळ हवामान) द्राक्षबागेतील गिबेरेलीन वाढवतात ज्यामुळे भराव होतो.
11. भरणा नियंत्रणासाठी सायटोकिनिन आधारित पीजीआर (६ बीए @ १० पीपीएम किंवा सीसीसी (परिशिष्ट-५ नुसार) व ०.०.५० @ ०.७५ ते १.० ग्रॅम/लिटर किंवा ०.९.४६ किंवा ०.४०.३७ @ ०.७५ ते १.० ग्रॅम/लिटर पाण्याची वेलीवर फवारणी करावी.
12. १४ ते १७ दिवसांच्या कालावधीत अतिरिक्त शूट काढून टाकावे. यामुळे कॅनोपीमध्ये वायुवीजनासाठी मदत होईल ज्यामुळे सूक्ष्म हवामान कमी होईल ज्यामुळे केवडाचा प्रादुर्भाव आणि फुलणे कुजणे नियंत्रित करण्यास मदत होईल.
13. जीए ३ @ १० पीपीएम ची पहिली फवारणी घडाच्या पोपटी हिरव्या अवस्थेत करावी तर दुसरी फवारणी पहिल्या फवारणीनंतर ५ दिवसांनी करावी. हे पेशी गुणाकार आणि पेशी वाढीच्या प्रक्रियेद्वारे बेरी सेटिंगनंतर सैल आणि घड मिळविण्यात मदत करेल.
- भा. 14. जीए 3 ची कार्यक्षमता वाढविण्यासाठी, फवारणी द्रावणाचा पीएच 5.5 ते 6.0 असावा. फवारणीसाठी वापरण्यात येणारे पाणी चांगल्या प्रतीचे असावे.
15. शक्य असल्यास वातावरणातील सापेक्ष आर्द्रता ६० टक्क्यांपेक्षा जास्त असल्यास फवारणी करावी. या काळात पान सक्रिय अवस्थेत असते जेणेकरून शोषण वाढवता येते.
16. ढगाळ वातावरणात, जीए ३ फवारणी टाळा.
17. उद्दिष्टांच्या आधारे (स्थानिक विरुद्ध निर्यात विरुद्ध मनुका) द्राक्षघडाची धारणा करावी.
18. उद्दिष्टांवर अवलंबून, घड राखणे (अंतर, काडिच्या व्यास इत्यादींवर आधारित) करणे.

IV. रोग व्यवस्थापन

फळ छाटणी	रोगांचा धोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर

नंतरचे दिवस				
59	जास्त	कमी	जास्त	जिवाणू करपा - जास्त. तांबेरा - नाही

सांगली भागात जिथे बेरीवर जिवाणू करपा आणि बुरशीजन्यकरपा प्रकोप आहे. तिथे मॅन्कोझेब 75 WP @ 2-3 ग्रॅम/लीटर आणि कासुगामायसिन 5% + कॉपर ऑक्सीक्लोराइड 45% WP @ 750 ग्रॅम/हेक्टर च्या दोन फवारण्या उपयुक्त ठरतील. कॉपर सल्फेट 47.15% + मॅन्कोझेब 30% WDG @ 5 ग्रॅम/लीटर किंवा थायोफेनेट मिथाइल/कार्बेन्डाझिम @ 1 ग्रॅम/लीटर वापरल्यास बुरशीजन्यकरपा व्यवस्थापनास मदत करेल. "पोंगा" अवस्थेत कॉपर हायड्रॉक्साईड @ 1.5 ग्रॅम/लीटर वापरला जाऊ शकतो. "पोंगा" अवस्थेत कोणतेही अंतरप्रवाह बुरशीनाशक लागू करण्याची गरज नाही. केवड्याच्या नियंत्रणासाठी अंतरप्रवाह बुरशीनाशके 3-5 पानांच्या अवस्थेत सुरू करावीत. असमान अंकुरणे टाळावे. काही भागात जेथे केवड्याच्या बुरशीचा मोठ्या प्रमाणात संसर्ग दिसून येतो तेथे यांत्रिक पद्धतीने संक्रमित पाने काढून टाकणे. अमिसुलब्रोम 17.7 SC @ 375 मिली/हेक्टर किंवा सायझोफॅमिड 34.5 SC @ 200 मिली/हेक्टर किंवा CAA बुरशीनाशक फॉर्म्युलेशन - (इप्रोव्हॅलिकार्ब 5.5 + प्रोपिनेब + 61.25) - 66.75 WP @ 2.25 ग्रॅम/लीटर किंवा मॅडीप्रोपमीड 23.4% SC @ 0.8 मिली/लीटर किंवा (अमेटीक्टाडीन 27 + डायमेटोमॉर्फ 20.27) - 47.27 SC @ 0.8-1 मिली/लीटर किंवा (सायमोक्सेनिल 8 + मॅन्कोझेब 64) - 72 WP @ 2 ग्रॅम/लीटर ट्रायकोडर्माचा ठिबकने वापर पंधरवड्याच्या अंतराने चालू ठेवावा. पानावर ओलावा असल्यास मॅन्कोझेब @ 3-5 किलो / एकर सह धुरळणी करावी. काही भागात भुरीचा संसर्ग होऊ शकतो त्याठिकाणी सल्फर 80 WDG @ 2-3 ग्रॅम/लीटर वापर करावा.

जिवाणू करपा

बुरशीजन्य करपा

भारतीय कृषि संशोधन परिषद् राष्ट्रीय दाक्ष संशोधन केंद्र

केवडा

V. कीटक आणि कोळी कीटक व्यवस्थापन

वाढीचा टप्पा: प्राथमिक अंकुर वाढ ते पूर्व फुलोरा

- प्राथमिक अंकुर वाढीच्या टप्प्यात, द्राक्षाच्या अनेक भागांमध्ये फ्लिया बीटल आणि तुडतुडे ही किड वाढू शकते. त्यावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी फिप्रोनिल 80 WG @ 0.06 ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून रात्री फवारणी करावी (पूर्व फुलोरा आणि फुलोरा टप्प्यात फवारणी करू नये).
- तुडतुडे किडीसाठी बागेच्या बाहेर प्रकाश सापळे बसवावेत. आवश्यक असल्यास, लॅमडासायहॅलोथ्रीन 4.9 CS @ 0.5 मि.ली. प्रति लिटर किंवा इमिडाक्लोप्रिड 17.8 SL @ 0.4 मि.ली. प्रति लिटर पाण्यात मिसळून रात्री फवारणी करावी. रात्री फवारणी करताना ट्रॅक्टरच्या मागील बाजूस पांढऱ्या रंगाचा दिवा लावावा. तुडतुडे सक्रिय होतील आणि फवारणीची कार्यक्षमता वाढेल.
- पिक पूर्व फुलोरा, फुलोरा आणि बेरी बसण्याच्या टप्प्याजवळ आल्यास, फ्लिया बीटल आणि थ्रिप्सच्या नियंत्रणासाठी, स्पिनोसॅड 45 SC @ 100 मि.ली. प्रति एकर किंवा स्पिनेटोरम 11.7 SC @ 120 मि.ली. प्रति एकर रात्री फवारणी करणे प्रभावी आहे.
- जिथे साल न काढता बुप्रोफेझिन खोड आणि ओलांडे धुण्यात आले आहे अशा ठिकाणी वॉश देण्यात आला आहे अशा झाडावर मिलीबग चा प्रादुर्भाव निदर्शनास येऊ शकतो. मिलीबग उपस्थिती पाहण्यासाठी बागेची 10 दिवसांच्या अंतराने पाहणी करावी. संक्रमित वेलींची सैल साल काढून, बुप्रोफेझिन 25 SC @ 1.25 मि.ली. प्रति लिटर पाण्यात मिसळून स्पॉट अप्लिकेशन करावे. मिलीबग नियंत्रणासाठी क्लोरपायरीफॉस, डायक्लोरव्होस, मेथोमाइल, प्रोफेनोफॉस, इ. सारख्या बहुप्रभावी कीटकनाशकांचा वापर करू नये.
- दोन वर्षांपर्यंतच्या द्राक्ष बागांमध्ये गार्डलर बिटल चा प्रादुर्भाव आढळू शकतो. हि कीड द्राक्ष वेलींच्या खोडाभोवती गोलाकार काप घालून नुकसान करते, ज्यामुळे वेल कमकुवत होते किंवा खोड पूर्णतः कापले गेले तर वेल मरू शकते. रात्री 9 वाजता हे हि कीड सक्रिय होते आणि बाधित वेलीजवळ राहण्याचा कल असतो, म्हणून हाताने गोळा करून नष्ट करणे हे सर्वात प्रभावी व्यवस्थापन आहे. खोड पूर्णतः कापले असल्यास, नुकसानाच्या खाली नवीन अंकुर वाढवावा. खोड पूर्णतः कापले नसेल तर जखमेवर शेण लावावे, आणि दोन आठवड्यांत ते बरे होऊन पुन्हा झाडाची सामान्य वाढ होईल.
- सांगली, सोलापूर, नाशिक, पुणे, बीजापूर द्राक्ष भागांमध्ये नवीन जातीच्या स्टेम बोरर (लाल रंगाच्या खोडकिडीचा) प्रादुर्भाव आढळू शकतो, जी कीड झाडाच्या सैल झालेल्या सालीखाली आढळते.

सैल साल काढून मुख्य खोड आणि ओलांडे मेटारायझियम ऍनिसोप्लाई @ 3 मि.ली. प्रति लिटर पाणी च्या साह्याने धुऊन घ्यावे .

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र